

3.2 กลุ่มทฤษฎีเชิงหน้าที่ (Functional Theory)

นักวิชาการที่มองสังคมโดยยึดทฤษฎีเชิงหน้าที่ที่มีความเชื่อในเรื่องช่วงชั้นทางสังคมตรงกันข้ามกับนักวิชาการกลุ่มทฤษฎีขัดแย้ง กลุ่มทฤษฎีเชิงหน้าที่นี้ถือว่าการที่คนในสังคมมีความไม่เท่าเทียมกันนั้นมีผลดีต่อสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่ง สถาบันแห่งชนชั้นแท้ที่จริงทำหน้าที่อันสำคัญต่อสังคม คือทำให้สังคมสามารถอยู่รอด มีความเจริญรุดหน้าและผืนิกตัวเองอย่างต่อเนื่อง ตามทัศนะของทฤษฎีเชิงหน้าที่แล้ว ถ้าสังคมใดปราศจากชนชั้นหรือถ้าทุกคนมีความเท่าเทียมกันหมดแล้ว สังคมนั้นอาจจะสลายตัวไม่ช้าก็เร็ว

เหตุผลที่สำคัญที่ทำให้นักสังคมวิทยากลุ่มนี้เชื่ออย่างนี้ก็เนื่องจากว่า สังคมทุกสังคมนั้นจำเป็นต้องมีสมาชิกเพื่อมารับผิดชอบหน้าที่ต่างๆ ในสังคม เช่น หน้าที่ชาวนาชาวสวน กรรมกร ผู้บริหารประเทศ ครูอาจารย์ และหน้าที่อื่นมากมาย ความรับผิดชอบในตำแหน่งต่างๆ ในสังคมนั้นจะต้องใช้ความรู้และปัญญาความสามารถไม่เท่ากัน ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการที่จะเป็นกรรมกรกับความสามารถในการที่จะเป็นนักปกครองนั้นย่อมแตกต่างกันลิบลับ สมมติว่าสังคมให้เกียรติให้ผลประโยชน์และประเมินค่าเท่ากันระหว่างกรรมกรและนักปกครองแล้ว สังคมจะเอาผู้ใดมาเป็นที่ปกครอง การที่จะเป็นนักปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องผ่านการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างมาก และจะต้องผ่านประสบการณ์ในการทำงานหลายๆ ด้าน ถ้าหากว่านักปกครองจะมีเกียรติเท่ากรรมกรแล้ว จะมีผู้โดยยอมลำบากในการศึกษาเล่าเรียนและฝึกอบรมเป็นเวลานานนับสิบปี อีกทั้งจะต้องผ่านประสบการณ์ทางอาชีพหลายระดับหลายขั้นตอน เพราะฉะนั้นการที่สังคมให้เกียรตินักปกครองหรือผู้ซึ่งมีความรับผิดชอบสำคัญในสังคมอย่างสูงส่งนั้น เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คนเราอดทนเล่าเรียนและฝึกฝนเพื่อสร้างสมรรถนะในการเป็นนักปกครอง สมมติว่าสังคมไม่ใ้แรงจูงใจดังกล่าว เกียรติในการเป็นนักปกครองมีเท่าๆ กับเกียรติในการเป็นกรรมกร สังคมอาจจะต้องเอาคนที่มีความสามารถเท่ากรรมกรมาเป็นที่ปกครองซึ่งถ้ากระทำได้สังคมนั้นอาจจะอยู่ไม่รอด

ลองถามคนในสังคมปัจจุบันว่าทำไมจึงศึกษาเล่าเรียนให้สูงขึ้นเรื่อยๆ ทำไมจึงเข้ารับการอบรมในสาขาวิชาต่างๆ ทำไมจึงพยายามพัฒนาปรับปรุงตนเองในด้านสมรรถภาพอย่างไม่หยุดยั้ง? คำตอบอาจจะได้ทำนองเดียวกันว่าเพื่อเกียรติเพื่อรางวัลในทางจิตใจและร่างกายเพื่ออำนาจเพื่อศักดิ์ศรี ฯลฯ ให้มีมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ถ้าไม่ใช่เพราะสิ่งนี้แล้ว คงไม่มีใครทุ่มเทความอุตสาหะพยายามดังที่เป็นอยู่

สรุปแล้วกลุ่มทฤษฎีเชิงหน้าที่ที่มีความเชื่อว่าช่วงชั้นทางสังคมนั้นแท้ที่จริงคือวิธีการจูงใจ ล่อใจหรือบำเหน็จรางวัล เพื่อให้สมาชิกสังคมบางคนยอมรับหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญและหนักหน่วงของสังคมนั่นเอง